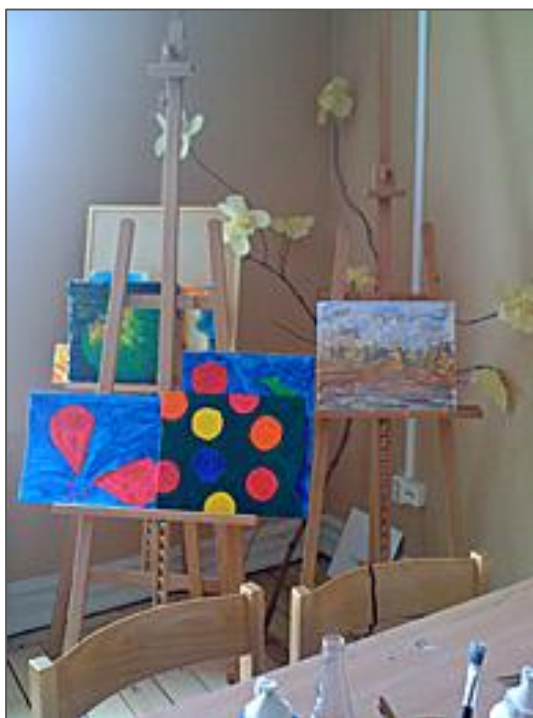

BoendeDOK 2014

juni 2015

Brukarnas åsikter

Kortversion av BoendeDOK årsrapport 2014

BoendeDOK

- ETT STRUKTURERAT SAMTAL FÖR BÄTTRE BOENDESTÖD

1 BAKGRUND

Sedan 1 januari 2013 använder verksamhetsområde Boende och socialjour dokumentations- och utvärderingssystemet BoendeDOK. Metoden innebär en strukturerad kartläggning av de boendes problembild samt behov av stöd eller hjälp på ett antal centrala livsområden. Den har utvecklats gemensamt av verksamhetsområde Boende och socialjour inom Social resursförvaltning, Göteborgs stad och IKM (Institutet för kunskaps- och metodutveckling inom ungdoms- och missbruksvården) vid Linnéuniversitetet i Växjö. Sedan starten producerar verksamhetsområdet årligen rapporter om hur utvecklings- och implementeringsprocessen av metoden fortskrider samt gör vissa analyser av inhämtat material. Det följande består av valda delar ur BoendeDOK-årsrapport 2014 presenterat på ett lättillgängligt sätt.

2 BOENDE DOK I PRAKTIKEN

I samband med att den enskilde flyttar in i någon av våra enheter görs en Boende DOK-inflyttning. Syftet med inflyttningssamtalet är att kartlägga den enskildes behov av stöd eller hjälp för att på så sätt kunna erbjuda *individuellt anpassade insatser* under boendetiden. Om den enskilde av någon anledning inte vill medverka i ett samtal görs en kortare version av BoendeDOK-inflyttning med hjälp av aktmaterial. De frågor som BoendeDOK innehåller är uppdelade på olika *livsområden* som i högre eller lägre utsträckning kan påverka den enskildes förmåga att fungera i ett eget boende, och som kan behöva bearbetas för att stärka möjligheterna till ett självständigt liv. Några exempel på livsområden är: Boende, Alkohol och andra droger, Fysisk och psykisk hälsa, Sysselsättning och ekonomi. Uppgifterna som kommer fram i inflyttningssamtalet ligger sedan till grund för den *genomförandeplan* som utarbetas tillsammans med den enskilde.

I samband med att den enskilde flyttar ut från den aktuella enheten görs en *BoendeDOK-utflyttning*. Utflyttningssamtalet ger den enskilde möjlighet att tala om för oss hur den upplevde boendetiden, om det skett några förändringar på aktuella livsområden samt hur mycket stöd eller hjälp den anser sig ha fått under boendetiden. Utflyttningssamtalet kan också ge den enskilde något värdefullt att ta med sig in i framtiden: möjligheten att få syn på även de små, men oerhört viktiga förändringar som skett. Detta kan inge hopp och mening och leda till ökad självtillit.

På vissa av verksamhetsområdet enheter med långa boendetider görs även *BoendeDOK-avstämning* i syfte att återkoppla förändringar i den enskildes livssituation under boendetiden. BoendeDOK-avstämning innehåller i princip samma frågor som BoendeDOK-utflyttning.

3 MAJORITETEN GÖR EN BOENDE DOK

Under 2014 har drygt 1 500 enskilda individer haft kontakt med verksamhetsområdet. Cirka 1 200 av dessa har genomfört en BoendeDOK i någon form. Omkring 300 individer har således inte genomfört en intervju. Detta innebär att nära 80 % genomfört en BoendeDOK medan omkring 20 % således inte gjort

detta. Den största delen av gruppen som inte genomfört en BoendeDOK kan lokaliseras till vårt Akutboende. Anledningen till detta är att enheten under 2013 tog beslutet att inte ha ambitionsnivån att genomföra en BoendeDOK på samtliga inskrivna, utan endast på dem där det fanns en möjlighet till en BoendeDOK med ett *personligt* samtal. En medveten exkludering av inskrivna på Akutboende har alltså skett vilket till stor del bygger upp detta bortfall. Detta innebär att individer som haft kontakt med Akutboende är *kraftigt underrepresenterade* i gruppen som haft kontakt med verksamhetsområdet.

4 DE UTFLYTTADES RÖSTER OM BOENDETIDEN

På 365 av de brukare som flyttade ut under 2014 genomfördes en BoendeDOK i någon form. På cirka 100 av dessa genomfördes en BoendeDOK med ett *personligt* samtal i samband med utflyttningen. En dryg 1/4 (27 %) av de utflyttade har således genomfört en BoendeDOK med ett personligt samtal. En BoendeDOK med personligt samtal är en förutsättning för att få reda på brukarnas åsikter och uppfattningar om sin boendetid. De resultat som redovisas i det följande bygger således på de svar som dessa 100 brukare har lämnat i samband med att de flyttade ut. Det följande ska således inte läsas och förstås som en bild av hur gruppen utflyttade som helhet

uppfattat sin boendetid, utan bör mera ses som ett exempel på hur vi med hjälp av BoendeDOK kan mäta subjektiv *förändring* och brukarnas upplevelse av erhållna *stöd- eller hjälpinsatser* samt vilka slutsatser som *skulle* kunna dras, givet en högre andel BoendeDOK med personligt samtal vid utflyttningstillfället.

De livsområden vi här kommer att redogöra för är *Boende, Alkohol och andra droger, Sysselsättning och ekonomi, Fysisk hälsa, Psykisk hälsa samt Våld och utsatthet*. Utöver detta redovisas även den *helhetsbedömning* av boendetiden som brukarna gör i samband med att de flyttar ut. Vi kommer att fokusera på *förändringar* inom det aktuella livsområdet, hur mycket *stöd eller hjälp* de utflyttade anser sig ha fått på respektive livsområde samt i hur hög grad de faktiskt också fick det stöd och hjälp som de bad om i samband med att de flyttade in.

5 LIVSOMRÅDE BOENDE

Drygt 40 % av de utflyttade anser att de har blivit *bättre eller mycket bättre* på att hantera sin ekonomi samt att planera sina inköp. Omkring 1/3 anser även att de har blivit *bättre eller mycket bättre* på praktiska göromål såsom att städa, tvätta och att laga mat. 87 % av de utflyttade menar att de fått *stöd eller hjälp* med sin boendesituation under boendetiden. Av de som vid inflyttningstillfället önskade stöd eller hjälp med sin boendesituation har nära nio av tio (88 %) fått detta efterfrågade stöd.

6 LIVSOMRÅDE ALKOHOL OCH ANDRA DROGER

Nära hälften (48 %) av de utflyttade menar att deras bruk av alkohol och andra droger blivit *bättre eller mycket bättre* under boendetiden. En dryg 1/3 (38 %) menar att de fått *stöd eller hjälp* med sitt bruk av alkohol och andra droger under boendetiden. Av de som vid inflyttningstillfället önskade stöd eller hjälp med sitt bruk av alkohol och andra droger har nära 2/3 (62 %) fått detta efterfrågade stöd.

7 LIVSOMRÅDE SYSSELSÄTTNING OCH EKONOMI

En dryg 1/5 (21 %) menar att deras utbildningsnivå har blivit *bättre eller mycket bättre* under boendetiden. En knapp 1/5 (19 %) anser sig även ha fått *stöd eller hjälp* med sin utbildningsnivå under boendetiden. Av de som vid inflyttningstillfället

önskade stöd eller hjälp med sin utbildningsnivå har 20 % av dessa fått detta efterfrågade stöd.

En dryg 1/5 (21 %) anser att deras försörjning har blivit *bättre eller mycket bättre* under boendetiden. En dryg 1/4 (26 %) anser sig ha fått *stöd eller hjälp* med sin försörjning under boendetiden. Av de som vid inflyttningstillfället önskade stöd eller hjälp med sin försörjning har en dryg 1/5 (22 %) av dessa fått detta efterfrågade stöd.

8 LIVSOMRÅDE FYSISK HÄLSA

Den fysiska hälsan verkar ha blivit bättre bland gruppen utflyttade under boendetiden. Endast 20 % menar att de haft allvarliga problem med den fysiska hälsan i samband med utflyttningen. Då de flyttade in var det drygt 1/3 (36 %) som sade sig ha dessa problem. Mer än hälften (57 %) av de utflyttade uppger att deras fysiska hälsa har blivit *bättre eller mycket bättre* under boendetiden. 45 % av de utflyttade anser att de fått *stöd eller hjälp* med sin fysiska hälsa under boendetiden. Av de som vid inflyttningstillfället önskade stöd eller hjälp med sin fysiska hälsa är det drygt hälften (55 %) av dessa som säger sig ha fått detta efterfrågade stöd.

9 LIVSOMRÅDE PSYKISK HÄLSA

Den psykiska hälsan verkar ha blivit betydligt bättre bland gruppen utflyttade under boendetiden. Endast 16 % av de utflyttade menar att de haft allvarliga problem med den fysiska hälsan i samband med utflyttningen. Då de flyttade in var den andelen 41 %. Hela 2/3 (66 %) menar att deras psykiska hälsa blivit *bättre eller mycket bättre* under boendetiden. Nästan hälften (48 %) menar också att de fått *stöd eller hjälp* med den psykiska hälsan under boendetiden. Av de som vid inflyttningstillfället önskade stöd eller hjälp med sin psykiska hälsa anser sig hälften av dessa ha fått detta efterfrågade stöd.

10 LIVSOMRÅDE VÅLD OCH UTSATTHET

Livsområdet har frågor kring fysiskt-, psykiskt- och sexuellt våld, På samtliga av dessa områden uppger de utflyttade att våldsutsattheten är något lägre vid utflyttningstillfället än då de flyttade in. 29 % anser att deras situation avseende våld

och utsatthet blivit *bättre eller mycket bättre* under boendetiden. En dryg 1/5 (21 %) anser sig också ha fått *stöd eller hjälp* på livsområdet.

11 HELHETSBEDÖMNING

På den helhetsbedömning av sin livssituation som den enskilde gör i samband med utflyttningen menar nära nio av tio (88 %) att den har blivit *bättre eller mycket bättre* under boendetiden.

12 SLUTSATSER

De tre livsområden där gruppen brukare uppger att den största **förändringen** skett är *Psykisk hälsa, Fysisk hälsa* samt *Alkohol och andra droger*. 66 % anser att deras psykiska hälsa har blivit bättre eller mycket bättre, 57 % anser att deras fysiska hälsa har blivit bättre eller mycket bättre och 48 % anser att deras bruk av alkohol och andra droger blivit bättre eller mycket bättre under boendetiden.

De tre livsområden där gruppen brukare uppger att de fått mest **stöd eller hjälp** med är *Boende, Psykisk hälsa* samt *Fysisk hälsa*. 87 % menar att de fått stöd eller hjälp med sin boendesituation, 48 % anser att de fått stöd eller hjälp med sin psykiska hälsa och 45 % uppger att de fått stöd eller hjälp med sin fysiska hälsa under boendetiden.

När vi ser på i hur hög grad vi tillgodoser de **önskemål om stöd eller hjälp** på respektive livsområde som de i gruppen utflyttade gav uttryck för i samband med inflyttningen så visar det sig att denna är störst på livsområde *Boende* där 88 % har fått sina önskemål om stöd eller hjälp tillgodosedda. Därefter följer livsområde *Alkohol och andra droger* med 62 % och därefter livsområde *Fysisk hälsa* där 55 % har fått sina önskemål om stöd eller hjälp tillgodosedda.

När gruppen brukare får bedöma i vilken grad deras **hela livssituation** har förändrats under boendetiden uppger hela 88 % att den blivit bättre eller mycket bättre.

13 HÖG ACCEPTANS BLAND BÅDE BRUKARE OCH PERSONAL

För att ta reda på hur brukarna men även hur personalen uppfattar ett strukturerat samtal med BoendeDOK så genomfördes i samråd med IKMDOK under våren 2014 en undersökning av detta. Syftet med denna var att ta reda på hur såväl brukare som personal uppfattar BoendeDOK-formuläret och samtalssituationen. Undersökningen skedde med hjälp av en "acceptance-enkät" som tidigare använts både i Sverige och internationellt. Denna bestod av 10 frågor i påståendeform som både brukare och personal besvarade. Totalt besvarade 50 brukare och 36 personal enkäten. Könsfördelningen i gruppen brukare som besvarade enkäten var 64 % män och 36 % kvinnor.

Resultaten av enkäten var överraskande goda. Brukarna var överlag mycket positiva till att genomföra en BoendeDOK. De kände sig inte utfrågade och upplevde inte inflyttningssamtalet som allför ansträngande. De tyckte inte heller att BoendeDOK-

formuläret innehöll för många frågor. Brukarna ansåg vidare att relationen till den i personalen som genomförde samtalet var positiv, att problemen de tog upp togs på allvar samt att frågorna som ställdes var tillräckligt detaljerade för att förstå deras aktuella problematik. De

upplevde också till stor del BoendeDOK som ett stöd. De var dock något mera tveksamma till att detta strukturerade samtal gav dem en större förståelse kring sig själva och sina problem.

Vi kunde notera en stor samstämmighet i brukarnas och personalens uppfattningar kring följande:

- Varken brukare eller personalen upplevde samtalet som ansträngande
- Brukarna menar att de berättade om det som bekymrar dem medan personalen var något mera tveksamma till detta
- Både brukare och personal uppfattade relationen dem emellan som överlag positiv
- Brukarna ansåg att frågorna som BoendeDOK-formuläret innehåller var tillräckligt detaljerade för att denne skulle känna sig förstådd och den i personalen som genomförde samtalet upplevde sig i stort ha uppfattat brukarens behov och situation

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att BoendeDOK är ett strukturerat samtal som har en hög acceptans både bland våra brukare och bland personalen.

Undersökningar som genomförts både internationellt och i Sverige har kommit till liknande slutsatser. I Sverige har en undersökning genomförts kring acceptansen av UngDOK, en strukturerat samtal som har stora likheter med BoendeDOK.

Resultaten visar att ett strukturerat samtal med hjälp av BoendeDOK snarare än att störa relationen till den enskilde fungerar **relationsskapande**. Att brukarna ges möjlighet att tycka till kring att samtala med stöd av BoendeDOK utgör också en betydelsefull del i brukarmedverkan.

www.alternativboende.goteborg.se